

Podgorica, 15. januar, 2009.

AKO NEMAŠ ZNANJE, DŽABA TI ZVANJE

Centar za građansko obrazovanje (CGO) kroz brojne projektne i ostale vidove djelovanja intenzivno radi na podizanju svijesti o značaju borbe protiv korupcije u obrazovanju. Njena prisutnost u ovoj oblasti treba da bude razlog ozbiljne zabrinutosti i nadležnih organa jer se lošom obrazovnom osnovom sistemski ograničavaju mogućnosti razvoja crnogorskog društva.

Vid koruptivnog, nezakonitog, te krajnje neetičkog ponašanja, koji je u zadnjih par godina uzeo maha među studentskom populacijom jeste izrada seminarskih, diplomskih i ostalih radova od strane drugih lica za potrebe studenata. Osim što se na taj način promovise jedan vrijednosno nipodaštavajući odnos prema znanju i to među akademskim građanima, radi se o i djelu koje je kažnjivo na osnovu odredaba Pravilnika o disciplinskom postupku Univerziteta Crne Gore kaznom isključenja sa Univerziteta na period do dvije godine.

Dodatno, zabrinjava i to da je izrada radova za potrebe studenata od strane „specijalizovanih“ lica postala unosan posao koji se reklamira na svakom ćošku – od zidova skriptarnica, fasada zgrada, preko oglasa u štampanim medijima ili preko oglasnih portala na internetu, a da ista nije predmet interesovanja nijednog nadležnog organa koji bi iskontrolisao prihode po tom osnovu, zakonitost radnji, itd.

Sticanje ocjena na osnovu plagijata umjesto na znanju umanjuje ukupni obrazovni nivo, narušava integritet obrazovnog sistema, te u dobroj mjeri obesmišljava samo postojanje obaveze izrade seminarskog rada, kao izuzetno važnog oblika provjere znanja. Dalje, studenti troše velike sume novca za ove usluge, „uspješniji“ autori solidno zarađuju, a njihovu djelatnost niko ne kontroliše. Poražavajuće je to da studenti do 10% svoje kompletne ocjene iz nekog predmeta mogu bukvalno kupiti za 20 – 30 eura, a za veće sume mogu diplomirati ili čak magistrirati!

Iako ova pojava nije zakonom propisana kao krivično djelo, ona nosi veću društvenu opasnost nego neka krivična djela za koje je zapriječena i zatvorska kazna. Stoga, univerzitet, policija, tužilaštvo i drugi nadležni organi se moraju uključiti u suzbijanje ovog problema. Radi se o obliku korupcije koja se javno reklamira uz zakonom dozvoljene uslužne djelatnosti i ima svoju profitnu stranu. Ostaje nepoznato zašto se poreske, inspeksijske i druge službe koje bi trebale da rade na kontrolisanju svih oblika „sive ekonomije“ ovim ne bave. Sa druge strane, ni Univerzitet ne pokazuje interesovanje da volju da sankcioniše rasprostranjenu pojavu plagijata u izradi radova i da na taj način utiče na uspostavljanje principa po kojem samo znanje donosi zvanje.

CGO izražava nadu da će nadležni organi ipak početi da se bave ovim pitanjem, jer znanje koje se na ovaj način kupuje ništa ne vrijedi.

Selman ADŽOVIĆ, saradnik na programima